

Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Eğitim Bilimleri
Programı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ebru OĞUZ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2025

ÖZET

EĞİTİM MÜFETTİŞLERİNİN ÖĞRETMENLERE YÖNELİK MENTORLÜK ROLLERİNİN İNCELENMESİ

Emrah KOKU

Araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilkokul, ortaokul ve ortaöğretimde görev yapan öğretmen görüşlerine göre eğitim müfettişlerinin mentorlük rollerini uygulama düzeylerini ortaya koymak ve öğretmenlerin eğitim müfettişlerinden beledikleri mentorlük rol davranışlarını belirlemektir. Bu araştırmada öğretmen görüşlerine göre eğitim müfettişlerinin mentorlük rollerinin, demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu hedef doğrultusunda nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve betimsel tarama modelinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın evrenini, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla İstanbul ili Büyükçekmece ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 2585 öğretmenden oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini seçilirken basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmış ve evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığı için 549 öğretmene ölçek uygulanmıştır. Araştırmanın verileri ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’ ve ‘‘Mentorlük Rollerini Belirleme Ölçeği’’ kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde IBM SPSS Statistics 27.0 paket programından yararlanılmıştır.

Çalışmada elde edilen verilerin analizinde istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla çarpıklık ve basıklık değerlerinden yararlanılmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. MRBÖ toplam puanının demografik faktörlere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla, iki grup arasındaki karşılaştırmalarda bağımsız örneklem için t-testi, üç grup içeren değişkenlerde ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Ayrıca ANOVA sonucunda anlamlı fark tespit edilmesi durumunda hangi gruplar arasında bu farkın oluştuğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma (post-hoc) analizleri gerçekleştirilmiştir. Varyansların homojen olduğu durumlarda Tukey HSD, varyansların eşit olmadığı durumlarda ise Games-Howell testi kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda öğretmenlerin cinsiyet, eğitim düzeyi ve çalıştıkları okul kademesine göre mentorlük algılarında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür. Diğer taraftan öğretmenler arasında yaş, mesleki deneyim ve teftiş deneyimi değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Yaş arttıkça öğretmenlerin eğitim müfettişlerinin mentorlük rollerine yönelik olumlu algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir azalma gözlenmiştir. Benzer şekilde mesleki deneyimi daha az olan (1–10 yıl) öğretmenlerin, daha deneyimli meslektaşlarına göre eğitim müfettişlerinin mentorlük rollerine ilişkin daha olumlu bir bakış açısına sahip oldukları bulunmuştur. Hiç teftiş geçirmeyen öğretmenlerin, bir veya birden fazla kez teftiş geçiren öğretmenlere kıyasla eğitim müfettişlerinin mentorlük rollerine yönelik daha olumlu algılara sahip oldukları saptanmıştır.

Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı ve eğitim müfettişleri, mentorlük süreçlerini öğretmenlerin mesleki deneyim düzeyine göre farklılaştırarak, özellikle kıdemli öğretmenler için deneyim aktarımına dayalı yaklaşımlar geliştirebilir. Mesleki deneyimi daha az olan öğretmenler için ise yapılandırılmış, hedef odaklı ve uzun vadeli mentorlük programları tasarlanarak mesleki deneyimleri arttırılabilir. Gelecekteki araştırmalarda öğretmen ve müfettiş bakış açılarını bir arada ele alan nitel veri toplamaya dayalı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Müfettişi, Mentorlük Roller, Öğretmen.

Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Educational Science**
Program : **Education Management and Planning**
Supervisor : **Prof. Dr. Ebru OĞUZ**
Degree Awarded and Date : **Master – June 2025**

ABSTRACT

EXAMINING THE MENTORING ROLES OF EDUCATION INSPECTORS TOWARDS TEACHERS

Emrah KOKU

The aim of this study is to reveal the extent to which educational inspectors fulfill their mentoring roles according to the opinions of teachers working in official primary, secondary, and high schools affiliated with the Ministry of National Education, and to determine the mentoring role behaviors that teachers expect from educational inspectors. In this study, it was also examined whether the mentoring roles of educational inspectors, according to teachers' opinions, differ based on demographic variables. For this purpose, a quantitative research method was used, and the descriptive survey model was employed.

The study population consisted of 2,585 teachers working in official primary, secondary, and high schools affiliated with the Ministry of National Education in Büyükçekmece district, Istanbul, during the 2024–2025 academic year. Simple random sampling was used to select the study sample, and since it was not possible to reach the entire population, the scale was applied to 549 teachers. The research data were collected using the “Personal Information Form” and the “Mentoring Roles Determination Scale.” IBM SPSS Statistics 27.0 package program was used for data analysis.

In the analysis of the data, statistical methods were applied. Skewness and kurtosis values were used to determine whether the data showed a normal distribution, and it was confirmed that the data were normally distributed. To determine whether the total MRDS (Mentoring Roles Determination Scale) scores differed according to demographic factors, an independent samples t-test was used for comparisons between two groups, and one-way analysis of variance (ANOVA) was used for variables with three groups. Additionally, when a significant difference was found in the ANOVA results, multiple comparison (post-hoc) analyses were conducted to identify between which groups the differences occurred. Tukey HSD was used when variances were homogeneous, and Games-Howell was used when variances were unequal.

Based on the research findings, it was observed that there was no significant difference in mentoring perceptions according to teachers' gender, education level, or school level. On the other hand, significant differences were found in terms of age, professional experience, and inspection experience. As age increased, a statistically significant decrease was observed in teachers' positive perceptions of the mentoring roles of educational inspectors. Similarly, teachers with less professional experience (1–10 years) were found to have a more positive outlook on the mentoring roles of educational inspectors compared to their more experienced colleagues. Teachers who had never been inspected were found to have more positive perceptions of the mentoring roles of educational inspectors compared to those who had been inspected once or multiple times.

In line with the findings of this research, it is suggested that the Ministry of National Education and educational inspectors could differentiate mentoring processes based on teachers' professional experience levels and develop experience-sharing approaches specifically for senior teachers. For newly appointed teachers, it is recommended to design structured, goal-oriented, and long-term mentoring programs to strengthen professional commitment. Future research is also recommended to include qualitative, data-based studies that consider both teachers' and inspectors' perspectives.

Keywords: Educational Inspector, Mentoring Roles, Teacher.